

תוצאות טבעיות והגיוניות כחלופה לעונשים

חינוך ילדים לפי אדלר מבוסס על ערכים של **שיתוף וכבוד הדדי** ולא על שימוש בכוח, סמכותיות ודרישה לציות. מול התנהגות בלתי רצויה של הילדים חשוב לא להלחם, אך גם לא להיכנע. **תוצאות טבעיות והגיוניות** מאפשרות להורה להימנע ממאבקי כוח מיותרים.

תוצאות טבעיות

כשאנחנו לא מתערבים במציאות ולא מתווכים בינה לבין ההתנהגות, הילד לומד את הלקח מהמציאות. לכן תוצאות טבעיות נלמדות לבד: אם אזרוק צעצוע הוא ישבר, אם לא אתארגן בזמן סביר אאחר או אפסיד דברים, אם אלך בלי מעיל יהיה לי קר.

הילד לומד שיש גם רווח וגם מחיר להתנהגותו. כשהילד משלם מחיר שבעיניו עולה על הרווח הוא לומד על בשרו שההתנהגות הנ"ל אינה כדאית לו. המוטיבציה לשינוי היא פנימית של הילד ולא מוטיבציה חיצונית של הורה, ומכאן האפקטיביות של הלמידה. כלומר, הילד לומד מתוך התנסות ו**בוחר** לעצמו מה נכון וכך גם מפתח **עצמאות ואחריות**.

לרוב, מתוך הרצון של ההורים לגונן **הגנת יתר** על הילד, הם מונעים ממנו את הלמידה שבאמצעות תוצאות טבעיות. הורה אשר מונע מילדו לחוות תסכול, מונע ממנו גם למידה חשובה של סיבה ומסובב. חשוב לזכור שילדים אינם לומדים מנאומים ומלל, אלא ממעשים.

עם זאת, לא בכל מצב ניתן לתת לתוצאה הטבעית ללמד את הילד, מאחר ויש מצבים בהם התוצאה הטבעית מסכנת את הילד. במצב המצריך התערבות מבוגר, נדרשת תוצאה הגיונית.

תוצאות הגיוניות

תוצאה הגיונית היא הצבת גבול אשר יש קשר הגיוני בינו לבין המעשה הלא רצוי. התוצאה הטבעית היא תגובה להפרת חוקים וחציית גבולות.

עונש	תוצאות הגיוניות
לא בהכרח קיים קשר הגיוני בין סיבה לתוצאה	קיים קשר הגיוני בין סיבה לתוצאה
בא ממקום של כוח ורצון לציות	מחנך למחויבות ואחריות על מעשים
קיים אלמנט של השפלה. ההורה גדול וחזק והילד חסר כוח	נשמרים הערכים של כבוד הדדי ובחירה
לא הוכח כמשיג הכחדה של התנהגות לא רצויה לטווח ארוך. לעיתים אף מהווה גירוי להתמרדות ופעולת תגמול	מכחיד התנהגות לא רצויה לטווח ארוך, מתוך למידה והסקת מסקנות
נובע ממקום של חוסר עונים וחוסר שליטה ברגשות	מצריך חשיבה יצירתית ושליטה על רגשות
קיים אלמנט נקמני	קיים אלמנט של עידוד, אמפתיה ואף העצמה

לסיכום, תוצאות טבעיות והגיוניות מאפשרות להורים להישאר ידידותיים כלפי הילד גם במצבים לא נעימים. ממקום זה ההורה יכול לעודד את הילד, שחש נפגע מההתנהגות שלו עצמו ולא משרירות ליבו של ההורה. בדרך זו הילד לומד עצמאות מעצם החופש שניתן לו להתנסות, לומד שהוא אחראי לתוצאות מעשיו, הוא מועצם מכך שמגלה את ערכו ולומד לשמור על עצמו מבלי להיות תלוי באחרים.